

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 92.

V Ljubljani, v sredo 22. aprila 1896.

Letnik XXIV.

Socijalna demokracija in — mi.

Dne 1. maja prične izhajati „Delavec“, slovensko socijalno-demokratsko glasilo po štirikrat na mesec. L. 1894 spomladi je sklenil socijalno-demokratski strankarski shod na Dunaju, da mora cela stranka podpirati „Delavca“ in sploh soc. dem. gibanje na slovenskem jugu. Podpora res ni izostala. „Delavec“ se je moral sicer preseliti iz Ljubljane v Zagreb in iz Zagreba na Dunaj, toda opešal ni. Javno se baha, da ima sedaj 1800 naročnikov, ki se mu še vedno množe.

Po imenovanega strankarskega shoda sklepili so se jela ustanavljati po vzgledu angleških strokovnih delavskih zvez tudi v Avstriji strokovna društva na socijalno-demokratskem temelju. Avstrijska socijalna demokracija, ki se je preje organizovala samo v političnih in izobraževalnih društvih, je s tem pridobila novih močij. Po vseh večjih mestih, kjer je že preje živela socijalna demokratska agitacija, so se pričela snovati v smislu dunajskih sklepov imenovana „strokovna“ društva. Agitatorji in agitatorice z Dunaja in od drugod so kar švigale krog; prirejale so se shodi, h katerim so nagnali nekateri pripravljeni in zavedni socijalni demokratje nevedne tovariše svojega stanu in tekom par ur so se do mala vsi poslušalci vjeli in se zapisali novemu društvu.

Celo v Ljubljani, kjer je socijalni demokraciji vrlo neugodno vreme, so se zlepile po socijalno-demokratskih vzorcih razna „strokovna“ društva: mizarstvo, krojaško, pekovo, kovinsko, knjigoveško, vzlasti pa železničarsko.

Priznati moramo sicer, da je večina udov v teh društvih poštenega krščanskega mišljenja in da noče imeti nobene zveze s socijalno-demokratskimi kri-

čači. Toda to dobro mišljenje ima nebrojno nevarnostij.

Ta društva imajo vsa na Dunaju svoje osrednje odbore, ki so brez izjeme strogo socijalno-demokratski. Med njimi se sili očitno in po tistem liberalno in socijalno-demokratsko časopisje. Vsaka stroka ima svoje glasilo in udje so tako-rekoč zavezani, da je naročajo. „Die Eintracht“ (knjigoveški list), „Der Eisenbahner“, „Der Metallarbeiter“ i. t. d. so v mnogih izvodih razširjeni med našimi delavci. Poleg teh listov si naročajo imenovana društva tudi „Arbeiterzeitung“, „Delavec“ in „Narod“.

Razven časopisov se razširjajo socijalno-demokratske knjižice, ki v poljudni besedi sejejo strup v neizkušena srca. Pred vsem se pa goji sovraštvo proti krščanskemu delavskemu gibanju in proti katoliški organizaciji sploh. Z gotovim načrtom po določeni poti sili torej socijalna demokracija mej ljudstvo in grozno se moti, kedor meni, da je vse to le nekaka šala in igrača. Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani se dosedaj jedino postavlja v bran naraščajočemu zlu. Njegova naloga je težka in resna; težji in resnejši, nego si marsikdo misli, ki ne pozna moči novih prevratnih idej, krožečih mej ljudstvom.

Zato uporabljamo priliko, ko napoveduje „Delavec“ četirkratno mesečno izhajanje, da opozarjamo na pretečo nevarnost. „Delavec“ je sicer po svojem napisu glasilo socijalno-demokratskih železničarjev, toda v resnici je dejanski prvobornik za najgorji materijalizem in razširjevalec upornosti proti vsaki, vzlati pa cerkveni oblasti.

Ni ga skorej kraja, kamor ne bi prišel. Po mestih in na deželi ima svoje bralce; delavci, obrtniki, pa tudi kmetje se štejejo mej njegove pristaje.

Socijalni demokratje, ki so še pred nedavnim tičali samo v Ljubljani in v Zagorju, obiskujejo sedaj zaporedoma mesto za mestom, trg za trgom; Kamnik, Idrija, Radeče, Vrhnika, Novo Mesto, Kočevje so že imele socijalno-demokratske shode ali jih pa v kratkem izkusijo. — Marsikoga se prime krepko zabavljanje in rohnenje; naš družabno bolni čas in povsod že več ali manj vkoreninjeno liberalno mišljenje, ki je trobijo naša liberalna glasila mej ljudstvo, sta agitaciji v najboljšo oporo. Misel na večnost, na izveličanje, po katerem moramo hrepeneti v vsem svojem javnem in zasebnem življenju, se izgublja vedno bolj; sovraštvo proti duhovstvu in vsaj posredno proti cerkvi in veri kali povsod svoje korenine in potem pač ni čuda, da se „Delavec“ širi. Z njim se pa zlo tako rekoč ustali v določni, konkretni in dosledni obliki.

S prvim mahom sicer še ne izruje vsacega verskega prepričanja, toda nezaupnost, iz katere se rode dvomi, konečno vendar le uniči tudi najsvetejša čutila in najblajše spomine. Zagorje in Idrija sta nama v tem osiru jasna vzgloda. Socijalni demokratje ondu še večinoma hodijo v cerkev in se udeležujejo verskega življenja, toda to udeleževanje je le mrzlo, bolj iz navade, nego iz prepričanja. Nasprotno je pa živo in čilo v njihovi zavesti vse tisto, kar jim razlagajo socijalistični agitatorji in kar piše „Delavec“. Težko že pričakujejo dné, ko izide, in z vidno slastjo ga prebirajo ali poslušajo, ko ga jim bere kdo drugi. V srce mora pretresti človeka prizor, ki se čisto dogaja, da n. pr. otrok - šolar, ali šolarica celi družini na glas prebira najostudnejše psovke proti vsem, kar bi moralo biti Slovincu svetega. —

Kjer ne morejo ali nočejo plačati „Delavca“, ga dobé zastonj. Razmetava se tako rekoč po cesti.

LISTEK.

Črtice iz somatologije.

XVI. Obraz.

(Konec.)

Nekateri imajo tudi tak obraz, da je videti, kakor da bi se vedno na smeh držali, t. j. če imajo jamice na vsako plat ust. Pri nekaterem je to že od rojstva, pri drugem pa lahko po nesreči. V zabavo čitateljem teh črtic naj sledi tukaj dogodka, ki jo pripoveduje nek vojak iz svojih vojaških spominov iz leta 1864:

Janez Vesel z obrazom „na smeh“.

Ko smo se ravno pripravljali, da naskočimo trdnjavo, pride nam na pomoč nekaj novincev. Vsi so bili nekam preplašeni videti, le jeden izmed njih je bil veselega obraza, čegar ime smo takoj izvedeli, ko je njihov korporal zavpil: „Prostak Vesel, že zopet se držite, kakor arenk, kadar nori!“ A kljub temu svarilu držal se je na smeh Janez Vesel.

„No, temu bo smeh že prešel“, — dejali so tovariši, — „da le enkrat začuje življenje krogelj!“ Pa tudi to ga ni spravilo iz ravnotežja. „Kaj pa čemo zahtevati od osla družega, kakor dolga ušesa!“ — odreže se korporal izročivši vojake častniku. Ko jih ta pregleda ter sleharnemu kaj „izvrže“, vpraša Vesela: „No, kaj pa se ta smeje? Kako se piše?“ — „Janez Vesel!“ „No, on dela čast svojemu imenu,

pa sedaj ni prilika smejeti se, časi so preklicano resni! Sicer pa vojak v službi ne sme smejeti se. Zapišite si to za ušesa!“

Granata, ki je na to priletela iz sovražnega tabora, razbije nekemu vojaku koleno. Vsi osupnemo, le Vesel se smeji svojo pot, za kar je bil zopet okregan in obložen s primernimi priimki. Prizadeval si je sicer v resne gube spraviti obraz, — a ni šlo.

Proti večeru prijaše stotnik ter pregleduje moštvo in pride tudi do Vesela. „No, čemu se pa smejete?“ nagovori ga. „Vojak mora svojim višjim naravnost in zvesto v oči gledati, niste li tega učili se?! ne pa držati se, kakor zaljubljen maček! Naredite pameten obraz!“

Vesel si je sicer vse prizadeval, da bi ubogal, pa le ni šlo. — „No, sedaj se še spakuje! Korporal, zapišite ga, da pojde za kazen na stražo!“

V mraku smo v šatoru polegali okoli ognja; zraven sebe zapazim tudi Vesela, ki se je še vedno držal na smeh. Vprašam ga to in ono, od kod je doma itd., na kar mi je vse razložil in tudi povedal, zakaj se na smeh drži, koliko jih je že moral preslišati zavoljo tega in tudi kazni prestati. Tolažil sem ga, kakor sem vedel in znal, in mej tem smo pozaspali.

Drugi dan o poldne prijaše major ter nam veli nastopiti. Ko smo ga obstopili v kolobarju, imel je nekemu podčastniku podeliti srebrno svetinjo s primernim nagovorom. V sredi govora pade njegovo

oko na prostaka Vesela, ki se mu je na vsem svetu lepo v obraz „režal“. To je seveda majorja razdrazilo in dal mu je tri dni zavora. Veselu so se jele utrinjati debele solze iz oči, obraz pa je bil še vedno obrnjen na smeh. Ko ga major zopet vjame z očmi, zadere se nad njim: „To je že preneumno! Kisa se, ko stara baba, ob jednem pa smeje in mi zobé kaže! Narednik, zapišite mu šest dnij zavora, ki ga ima nastopiti še danes, in sicer v šupi, kjer je spravljena brizgalnica!“

Drugi smo šli v šator ter sedli h „menaži“, — Vesela pa so odvedli v zapor. Tri dni ga nismo videli. Ko pa je bilo treba iti na stražo, izpustili so ga za 24 ur, da opravi službo stražnika. — „Se zmeraj se smeje“, pravi nek podčastnik, — „tacega debelokožnika še nisem videl svoj živi dan ne! Naj bi ga imel jaz pod saboj!“ — Enake je moral slišati od častnika, ki je še pristavil: „Čakaj, ko bo treba naskočiti trdnjavo, boš že djal drugačno krinko na obraz!“

Ko je prišel čas za naskok, bil je Vesel že prestal „arest“. Videli sem ga, da je pridno prožil puško, korajžno vpil „hura“ in bil eden prvih na obzidju. Tam pa je s svojimi tovariši nam kmalu izginil izpred oči. Po končanem boju je manjkal mej ostalimi četami. Med mrtvimi in ranjenci ga nij bilo, torej smo sklepali, da je vjet, kar je tudi res bilo.

Sklenili so premirje in pri tej priliki tudi izmenjali vjetnike. Proti noči pa stopi v naš tabor pro-

54/101

Agitacija zanj je vstrajna; za pridobitev jednega naročnika se trudi agitator po več ur, če je treba, da le doseže svoj namen; če ga odženeš, pride zopet in zopet.

Morda poreče kedo: Saj ljudje ne razumejo tako zmešano pisanega lista. Deloma je to res; vkljub temu, da se baha „Delavec“, da se je mnogo slovenskih vseučilišnikov že zbralo krog njega, vendar ni zaslediti družega v njem, nego slabe prevode iz socialno demokratičnih listov in — psovke. Prve seveda malokedo razume, a druge tem bolj. To pa zadostuje za njegov namen.

Kaj nam je storiti, si vsak sam lahko odgovori. Noben katoliško misleč Slovenec ne sme prezreti razširjajoče se socialne demokracije mej nami. — Boljše ne moremo opozarjati sebe, nego, da si kličemo v spomin: „Delavec“ izhaja od tega maja l. l. po štirikrat na mesec. „Delavec“, to je tisti slovenski list, ki je očitno tajil Boga, ki napada duhovski stan, cerkev in sploh vsako oblast z najpodlejšimi psovkami, ki širi sovraštvo in obup mej ljudstvo, ki slepari pod židovskim poveljstvom delavske stanove, list, ki služi materialističnemu ateizmu, nihilizmu, — revoluciji, se širi po Sloven-skem!

Zavedajmo se tega in — pojmo na delo!

Državni zbor.

Dunaj, 21. aprila.

Državni zbor je danes nadaljeval generalno debato o volilni reformi. Posl. Kramarj polemizuje s posl. dr. vit. Madeyskim, češ, da je zastopstvo interesov le fikcija. Dedno veleposestvo se bode moralo umakniti bogatinom. Tako na Češkem veliki fabrikantje kupujejo posestvo za posestvom. Sedanja zbornica je sestavljena po interesih, ali kaj je storila? V socialnem oziru pač nekaj, a to je večinoma zaslug ministra dr. Steinbacha, katerega pa je zbornica strmoglavila, ko je prišel z volilno reformo. Načrt volilne reforme je krparija. V zbornici morajo sedeti zastopniki vsega prebivalstva, da bode izražala njegovo mnenje. V ta namen pa bi se morala vpeljati občna, jednaka in direktna volilna pravica.

Minister dr. Rittner naglašja, da je vlada že povsem označila svoje stališče. Zahteva po volilni reformi je stara kakor ustava, in sicer iz državno-pravnih, narodnih in socialno-političnih ozirov. Sedaj se obče zahteva, da se razširi volilna pravica. Splošna volilna pravica je bojni klic, dasi mnogi nimajo pravega pojma o splošni volilni pravici. Vlada pa ni nameravala upeljati splošne volilne pravice, temveč le sedanjo nekoliko razširiti.

Zakaj pa je vlada nasvetovala novo, peto kurijo z občno volilno pravico? Vlada se drži načela, da morajo biti zastopani razni interesi v človeški družbi. Ker pa po dosedanjem volilnem sistemu to ni bilo, hoče vlada volilno pravico razširiti na vse one, katerih interesi niso imeli zastopnikov v zbornici. V tem načelu ni nasprotja, kajti po novi kuriji se bode

spopolnilo zastopstvo raznih interesov. Sicer pa je težko ustreči raznim zahtevam. Pri nas se zahteva od mnogih strani občna volilna pravica. V Nemčiji in Franciji n. pr. imajo občno volilno pravico; a ravno od ondi se ponavljajo pritožbe, da občna volilna pravica ne zadošča, ker se ne poštevja z raznimi interesi. Na obe strani nekoliko ustreza sedanji načrt. Sedanje zastopstvo interesov je potrebno reforme, a ta reforma je v današnjih razmerah neizvršljiva. Torej, ali odložiti sploh volilno reformo, ali pa zadovoljiti se začasno s tem načrtom.

Kakor noben zakon ni za večnost, temveč le za sočasne potrebe in razmere, tako je tudi z volilno reformo. Ko bodo druge razmere, bode mogoče volilno reformo preosnovati v dotičnem smislu.

Baron Dipauli naglašja, da nobena stranka ni zadovoljna z volilno reformo, in vendar bode večina glasovala za njo, ker nobena stranka drugi ne privoščiti boljše. Grof Taaffe je s svojo volilno reformo hotel dobiti zbornico, ki bi se v prvi vrsti pečala z gospodarskimi in socialnimi vprašanji. Volilna reforma sploh ni sama sebi namen, temveč sredstvo v dosegu namena. Pravi namen pa bi se dosegel, ko bi se volilna pravica osnovala na podlagi poklicnih zadrug. Glede petakarjev, katerim se na podlagi nove davčne reforme zelo omejuje volilna pravica, izjavlja govornik, da bode odločno zagovarjal njihove pravice. Ako se je sedanjemu ministertvu posrečilo prodreti s svojo predlogo v odseku, je temu le vzrok strankarski egoizem, ki raji pripomore do trumfa vladi nego kaki stranki. Konečno je pojasnoval govornik, da je treba vsprejeti predloženo preosnovo le iz tega stališča, ker je upanje, da se tem potom vsaj nekoliko vstreže najnujnejšim zahtevam v krščansko-socialnem oziru, ter izražal upanje, da se novemu parlamentu posreči na podlagi krščansko-socialnih načel zadostiti svojim nalogam.

Posl. Kaltenegger izraža bojazen, da bode uvedba volilne pravice za posle uglasila pot socialni demokraciji v poljedelskih krogih. Dosedaj posli še ne hrepene po volilni pravici, toda sedaj se bode vsled silne agitacije kršil še dosedanji mir in kmet ne bode več gospod v lastni hiši. Posebno se je bati raznih štrajkov. Ako dobe vsi posli volilno pravico in gredo volit, mora gospodar ostati doma, da opravi delo mesto njih. Po nekaterih pojasnilih o razmerju mej gospodarji in posli izjavi govornik, da bode glasoval za predlogo, ako se izpusti točka glede poslov.

Posl. Richter izjavi v imenu svojih somišljenikov, da glasuje za predlog posl. Slavika glede uvedbe splošne jednake volilne pravice, ker je prepričan, da se narodna zavest tem bolj ukorenini v ljudske slojeve, čim več se jih pozove na politično polje. Ako se pa odkloni Slavikov predlog, glasuje govornik in njegova stranka za vladno predlogo. Nadalje izraža željo, naj se preosnovi gospodarska zbornica, v kateri naj bi bilo zastopanih polovico izvoljenih ljudskih zastopnikov. Konečno polemizuje

vpraševal, koliko je naših vojakov, če jih je dosti padlo itd. Tovariši moji so odgovarjali kratko in nevoljno, ali trdili, da nič ne vedo. „Prebiti ljudje to“, djal je general svojemu pribočniku, „in obraze imajo tamne ko noč! Le ta le ima prijazno lice“, kažoč ná me. Potem seže v žep ter mi stisne velik srebrnjak v roko.

Stražniki v zaporu so bili z mano kaj prijazni; dajali so mi tobaka in piva v obilnosti, — „ker sem tako prijazen fant“. Jesti sem dobival prvi in največji „porcijon“, piva in tobaka tudi le zavoljo prijaznega obraza, kakor so rekli.

Danes so nam povedali, da je sklenjeno premirje in dva častnika sta mi dala še vsaki en srebrnjak in — sedaj sem tukaj. In g. stotnik, jaz ne morem pomagati, da se vedno na smeh držim. Še kot otroku mi je nekdo s krogličjo prestrelil lice, ki se je pa tako nerodno zacelilo, da je obraz vedno na smeh obrnjen.

„Ze dobro“, dé nato stotnik. „Od sedaj zana-prej ne bo ti več treba nobenih sitnostij prestajati zavoljo tega. Z veseljem sem čul o tvoji hrabrosti in tukaj sem ti nekaj prihranil, kar ti bo v posebno veselje“. Nato izvleče iz žepa srebrno svetinjo ter mu jo obesi na prsi. „Cestitajte svojemu tovarišu“, pravi nam drugim; na kar smo ga obstopili ter mu krepko stiskali desnico. De-te šment, kako je bil tedaj Janez Vesel — vesel!

proti posl. Kalteneggerju radi volilne pravice poslov, povdarja, da morajo dobiti avesti posli jednake pravice, kakor tovarniški delavci, zahteva, da se vrši volitev v peti skupini ob nedeljah, da se jih vdeleži lahko delavec in posel, ter izjavlja, da bode glasoval za prehod v nadrobno razpravo.

Posl. Kronawetter govori za splošno in jednako volilno pravico in ostro graja sedanji parlamentarni sistem. Vladna predloga hoče zjediniti nezjednjive stvari, veleposestvu se nameravajo ohraniti dosedanje predprave. V predlogi se na jedni strani nekaj neznatnega ponuja, na drugi pa odvzema na umeten način. Kapitalistični slojevi so vsled tega nasprotniki občne in jednake volilne pravice, ker se boje parlamenta, ki bi pravičnejše razdelil razna bremena. Govornik si pridržuje pri glasovanju popolno prosto roko.

Na to govorita še posl. Perič in Steiner, katerih poslednji se izjavi proti vladni predlogi. Potem se debata zaključí.

Nato se prične razprava o nujnem predlogu posl. Romanczuka, v katerem se vlada pozivlja, naj naroči upravnim sodiščem, da pravičnejše postopajo z ozirom na družabni in zborovalni zakon.

Posl. Romanczuk utemeljuje svoj predlog ter pojasnjuje razmere v Galiciji, povdarjajoč, da je Rusinom nemogoče vsako zborovanje.

Ministerski predsednik izjavlja, da mora biti popreje poučen o prestopkih političnih oblastev in raznih pritožbah ter zvedeti resnico. Minister povdarja, da ni došel letos še noben ugovor v tej zadevi, in v letu 1895 le jeden, in tedaj je notranje ministerstvo odobrilo razsodbo drž. sodišča.

Posl. Lewakowski pritruje posl. Romanczuku ter govori za nujnost predloga.

Posl. Pernertstorfer izjavlja, da, ako je sploh kaka dežela, katere ljudstvo je popolno upravičeno k upor, je gotovo Galicija in tam živeči rusinski narod.

Posl. Szczepanowski zavrača predgovornika, češ da hujša ljudstvo k upor, vsled česar ga predsednik naknadno pozove k redu.

Za nujnost sta še govorila posl. Kaizl in Lueger, proti pa posl. Sigmund.

Pri glasovanju je bila nujnost odklonjena.

Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. aprila.

Dunajsko vprašanje. Danes popoldne se snidejo ministri, da se posvetujejo, kaj ukreniti glede izvoljenega dr. Luegerja za dunajskega župana. — Vspeh današnjega posvetovanja se naznani najbrže še pred 28. t. m. V slučaju nepotrditve se razpiše takoj nova volitev in ako bode, kar je popolno gotovo, zopet izvoljen dr. Lueger, se po mnenju dunajske „Montags Revue“ z nova razpusti mestni zbor. Merodajni krogi so pa lahko prepričani, da se v tem oziru ne obrne prav nič na bolje.

Občinske volitve v Lincu. Te dni se vrše v glavnem mestu Gorenje Avstrije dopolnilne volitve v mestni svet, pri katerih bodo skoro gotovo na vsi črti zmagali nemški liberalci in nacionalci, združeni z obrtno stranko. Mej imenovanimi strankami se je namreč pogodil kompromis, ki pa velja samo za te volitve in kateri zagotavlja nemškemu liberalcem pet, nemškemu nacionalcem ter obrtni stranki pa po dva mandata. Ta kompromis se je sklenil jedino iz tega vzroka, ker nobena izmed omenjenih strank ni mogla upati na zmago in da s tem prisilijo konservativno stranko, da se umakne s pozorišča. Po najnovejšem poročilu se jim je to v I. razredu posrečilo, ker se jim nasprotna stranka ni hotela postaviti v bran, kako se jim pa godi v ostalih dveh razredih, pokazalo se bode pozneje. Glavno „zaslugo“ ima pri imenovanem kompromisu znani Schönerer, ki je po daljšem trudu zbral pod zastavo vse razcepljene stranke. Upajmo, da se v po večini konservativni deželi v tem oziru kmalu obrne na bolje in da jim kompromis ne bode mnogo koristil.

Francoski senat je pokazal v včerajšnji seji, da prav nič ne zaupa Bourgeoisovi vladi. — Takoj pričetkom seje je stavil senator Demolé predlog, naj se o kreditu za Madagaskar glasuje še le tedaj, ko se osnuje kabinet, ki bode užival zaupanje obeh zbornic. Ministerski predsednik je na vse mogoče načine ugovarjal temu predlogu ter posebno pobijal trditev, da je kabinet s tem, da je še ostal na krmilu, kršil ustavne pravice. Skušal je tudi dokazati, da morata o tej zadevi odločevati obe zbornici, toda

stak Vesel — prav veselega obraza. Radostno smo ga vsprejeli in tudi stotnik, pri kojem se je „po dolžnosti“ izglasil, ni ga pokaral. Obstopili so ga tudi častniki in mu čestitali. Nato veli stotnik, naj nam pové, kaj je doživel kot vjetnik.

„Bil sem mej prvimi, ki smo naskočili most“ — začel je pripovedovati — „in razven nas prvih ni bilo še nič „naših“ zraven. Sovražnik je nas par mož hitro zajél in vse druge postrelil ali pa s puškami pobil. Strašno je bilo, kaj menite, in že sem mislil, da mi bije zadnja ura, kar slišim nekega častnika reči svojim tovarišem: „Tega mi pustite pri življenju; ne more biti napačen človek, ker se tako prijazno smešlja!“ Potegnil me je na stran, rekoč mi: „Fant, tvoj prijazen obraz ti je otel življenje!“

Nato pride še več „naših“ na trdnjavo, ki so bili večinoma vjeti ter so nas vse skupaj djali na ladjo. Eden izmed veslarjev mi ponudi steklenico in pravi: „No tovariš, potegni ga požirek, ker tako prijazno gledaš!“ Izstopivši iz ladje na suho so nas ogledovali radovedno in čul sem nekega častnika, ki je djal: „Tako divji in srditi so, kakor sam hudir, le ta le z rumenimi lasmi ima prijazen obraz; videti mu je, da mu ni hudo, ker nam je prišel v roke. Stopi sem, tu imaš smodko!“ In dal mi je celo pest najbolj finih smodk.

Tudi v zaprtiji mi je bilo prav po volji. Prišel je k nam general z drugimi častniki ter nas po-

vse njegove besede so bile zaman in Demole mu je kratko odgovoril, da bi lahko vedel on in njegovi tovariši, v kakošnem položaju da se nahajajo, ker jim je senat že štirikrat izrekel nezaupanje. Slednjič se je oprijel Bourgeois zadnje bilke ter pozivljaj senatorje, naj v imenu patriotizma skušajo pozabiti obstoječa nasprotstva ter, oziraje se na potrebo, dovolijo zahtevani kredit. Njegov predlog je podpiral tudi senator Baduel. Toda vse prošnje so bile bob v steno, posebno ko je še senator Trarieux opomnil, da se vsled tega nič ne bode škodovalo vojakom na Madagaskarju, ker so preskrbljeni za nekaj mesecev z vsemi potrebnimi stvarmi. Po tem pojasnilu se je vršilo glasovanje po imenih in predlog senatorja Demole je bil vsprejet s 171 proti 90 glasovom. Tako je senat opetovano pokazal, da neče zaupati Bourgeoisovi vladi. — Prihodnja seja se vrši jutri in tedaj se bode pokazalo, kakošne posledice izvaja Bourgeois iz te nezaupnice.

V južni Afriki so se jele stvari zelo resno razvijati. Upor Matabelov zavzema vsaki dan širše kroge in velika nevarnost preti glavnemu mestu naselbine Bulowayo. Vkljub temu resnemu položaju se vendar angleška vlada še prav nič ne gane in noče dovoliti, da bi se odposlale ondotne čete v Bulowayo. Jedinu korak obstoji v tem, da namerava Chamberlain zbirati nove kolonijalne čete na stroške Chartered-Company. Naravna posledica je torej, da navdaja tako postopanje transvaalsko vlado z nekim nezaupanjem, in vsled tega se sme tudi verjeti glavnemu transvaalskemu konzulu, ki trdi v Times, da se Buri prav dobro pripravljajo na neizogibno vojsko. Poslednji že itak dovolj trpe vsled nasilskega postopanja oderuške družbe in se torej ni čuditi, ako se širi mej njimi razburjenost vsled imenovane naredbe. V malo dneh je torej pričakovati izvanrednih dogodkov v južni Afriki. Mesto Bulowayo je sicer prav dobro zavarovano, vendar ni prav veliko upanja, da bi se moglo trajno zoperstavljati veliki premoči Matabelov.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvati na Ogerskem.

Iz Zagreba, 10. aprila.

V zadnjem dopisu sem razjasnil v kratkem položaj mažarskih naseljencev na Hrvatskem. Dokazal sem, da se jim pri nas ne godi nobena krivica, marveč da si dovoljujejo sami mnogo več pravic nego jih imajo po postavi. Obrnimo se zdaj pa na Ogersko ter pogledimo, kako se godi tamkaj našim najbližjim rojakom. Razun Medmurcev, katere Mažari v novejšem času v narodnem pogledu stiskajo, kar se le da, živé Hrvati v večini celini okoli Subotice (Theresiopel).

Poznati so pod imenom Bunjevci in Sokci, pa mora biti vseh najmanjše do 300.000 duš. Po veri so katoličani ter spadajo pod nadškofijo v Kaloči, kjer živi tudi njihov največji domoljub kanonik Antunović. Le ti Hrvati so se vzdržali do dandanes vkljub vsemu pritisku od mažarske strani v celem obsegu. Pridni so in pobožni, pa tudi prav premožni, ter jih cenijo tudi njihovi sosede, ker so miroljubni in dobročudni.

Do najnovejšega časa niso imeli niti svojih zagovornikov v narodnem pogledu, pa so se vendar vzdržali med Mažari kot Hrvati. Največjo oslombo so imeli deloma v cerkvi in pa v rodovini, kjer edino se je slišala in rabila domača govorica. V novejšem času se je našlo pa nekoliko vrlih domoljubov, ki so začeli za ta narod izdajati knjige in celo časopise.

Ker so Bunjevci prav bistrega uma, poprijeli so se branja koristnih knjig in časopisov, ter so se v kratkem popolnoma preporodili. V Subotici, kjer jih živi do 50.000, so se že tako združili, da imajo velik upliv na tamošnje društvene odnose. Mažari se jim seveda protivijo, pa ker je hrvatski jezik izključen iz vsakega mažarskega društva, osnovali so si sami svojo čitalnico, ki bolje napreduje nego mažarska njim nasprotna. V Subotici izhajata tudi dva njihova lista namreč „Neven“ in „Subotičke Novine“.

Za probujenje Bunjevcev ima v vsakem pogledu največ zaslug omenjeni kanonik Antunović, kateremu so se pridružili v novejšem času še mnogi drugi rodoljubi kot Sarčević, Matković, August in Lazar Mamužić, Vujčić, Miladanović. Ti možje pišejo podučne članke v omenjenih časopisih in v izvrstno urejevanem koledarju, ki se nahaja seveda v vsakej rodovini. Na ta način se bo ohranila zna-

menita betev slovanskega roda, katerej je pretel potop v mažarskem morju.

To je najboljši dokaz, da Mažari vkljub vsem državnim sredstvom niso sposobni izvršiti one namere, po katerej bi se morali vsi narodi spremeniti v pristne mažarske državljane. Kaj takega se ne da tako lahko izvesti, kakor oni mislijo, posebno pa ne pri njih, ki nimajo toliko kulturne nadmoči kolikor gmotne, kajti le prva je odločilna, ne pa druga, kakor oni mislijo.

Pred nedavnim je opozoril nekdo v mažarskem jeziku pisanej brušuri, kako se krivično ravna s tem marljivim narodom. Nikjer se ne sme rabiti hrvatski jezik. Vsi uradi, sodnije, šole, vse je mažarsko. Največa krivica se godi otrokom, ki pridejo v šole brez vsakega znanja mažarskega jezika, in vendar se mora v njem učiti vseh predmetov. Zatoraj zahteva pisatelj omenjene brošure, da se odstrani take krivice, pa da se ravna z narodi po državnih postavah.

Naj se da priložnost vsakemu, da se nauči ne samo mažarski nego tudi svoj materinski jezik, da dobi država potem tudi sposobnih činovnikov, ki bi imeli služiti v takih krajih, kjer je prebivalstvo pomešano. Ta izjava je poštena in pravična ter bi se morala izvesti na celem Ogerskem, ali mi smo prepričani, da se je ne poprime državna oblast, katerej je bila do zdaj glavna naloga zatirati vse narodnosti na Ogerskem na korist mažarske. Tukaj se tedaj najboljši vidi, kakšni so Mažari in kako krivično obsojajo oni Hrvate radi onih 70.000 mažarskih naseljencev, katerim se pa ne godi nobena krivica, dočim doma zatirajo kar cele narode.

Probujeni Bunjevci, ki pohajajo višje mažarske šole, so v veliki nevarnosti, da postanejo sčasoma, ko se ločijo od doma, v narodnem pogledu če že ne renegati vsaj indeferentni. Zatega del bi bilo jako dobro, ko bi mogli vsaj premožnejši med njimi, priti na hrvatske visoke šole, kjer bi se naučili pravega narodnega duha ter ga potem tudi doma širili, kakor to zdaj delajo zgoraj omenjeni domoljubi. Škoda je za vsakega naobraženega Bunjevca, če se zgubi za Slovanstvo, posebno v sedanjem času, ko potrebujejo ogerski Slovani v vsakem pogledu čimdalje več pobornikov za svoje pravice.

Glasbena Matica.

Poročilo tajnika „Glasbene Matice“ dr. Vlad. Foersterja, podano slavnostnemu občnemu zboru dne 15. aprila t. l.

(Dalje.)

Poklonila se je dalje deputacija cesarskim visokostim nadvojvoda Ludovik Viktorju in Evgenu ter vojvodi Cumberlandskemu, ki so se vsi najlaskaveje izrazili o vzletni ideji društva.

Poklonila se je nadalje deputacija vsem ministrom, vodstvu južne železnice, generalni intendanci in ravnateljstvu dvorne opere in predstavila se je vodstvom prostovoljne rešilne družbe, ljudske kuhinje in vredništvom znamenitejših dunajskih časopisov.

Dunajski odbor odposlal je pa deputacijo treh članov, gospoda dvornega svetnika Suklje, državnega poslanca gospoda Kluna in cesarskega svetnika gospoda Hostnika k vodju dunajskega občinskega sveta, gospodu c. kr. okrajnemu glavarju dr. Friebeisu in h gospodu namestniku grofu Kielmannsegg-u.

Bodi na tem mestu priznano, da je dunajska žurnalistika, izvzemši nemškonacijonalne liste, pozdravljala prihod „Glasbene Matice“ na Dunaj zelo simpatično; potrdila se je, da vzdrži zanimanje Dunajčanov za koncerte Ljubljancev. Donašalo je časopise dunajsko vsak dan poročila, zadevajoča koncerte, prihod ali bivanje zbora na Dunaju in ko nečno obširna poročila in kritiko o izidu koncertov.

V petek dne 20. sušca odpotoval je zbor tja na Dunaj, spremljan od vročih želj celega naroda za ugoden vseh.

Odhod iz Ljubljane, vožnja po slovenskih pokrajinah in na posameznih postajah pojavljajoči se priserčni pozdravi Slovencev in Slovenk vseh slojev pričali so, da čuti ves narod z društvom in da si je svest velicega pomena prvih slovenskih koncertov na Dunaju.

Tu izpolnila se je želja Slovincem. Prodrila je pesem slovenska na Dunaju, naudušenje, koje je naudajalo zbor „Glasbene Matice“ pri delu, rodilo je krasen sad, naudušilo je občinstvo in budilo je občudovanje do takrat širjemu svetu nepoznane vi-

soke stopnje umetnosti slovenske. In kakor ostaneta posamezniku koncerta „Glasbene Matice“ na Dunaju nepozabno v spominu, sme tudi ves narod šteti dneva 23. in 25. sušca 1896. leta med dneve, kojih spomladanski sijaj bode blagodejno vplival na njega razvoj in razcvitanje.

Njega Veličanstvo presvitli cesar sam iskazal je društvu čast, naklonivši mu darilo 400 gld.

Da je želo društvo resnično občudovanje v tujini, znano je slavnemu zboru iz kritik dunajskih listov.

Da ohrani društvo poročila o častnem prvem nastopu slovenskega zbora v tujini trajnemu spominu, sklenil je odbor, da je izdati brošuro, v koji bodo zbrane vse kritike, zadevajoče dunajski koncerta „Glasbene Matice“. Knjižica, koje redakcija je prevzel tajnik pevskega zbora, gospod Ivan Belé, razdeli se brezplačno med društvenike „Glasbene Matice“ in člane njenega pevskega zbora.

„Glasbeno Matico“ imenovati je danes najprijubljenije in najpopularnejše društvo slovensko. Dokaz temu je radostni sprejem, koji je doživel nje zbor ob povratku v domovino in velike ovacije, koje ji je pripravila posebno Ljubljana. Dokaz temu so tudi mnogoštevilni telegrafični in pismeni pozdravi in naudušeni članki vsega slovenskega časopisja. Spominjajo se „Glasbene Matice“ pomenapolnih vspehov tudi drugi bratski narodi; došlo je društvu priserčnih čestitk pevskih društev iz Zagreba, Prage in Levova, ki prosijo hkrati za doposlateg kompozicij, proizvajanih na Dunaju.

Bodi izrečena na tem mestu najtoplejša zahvala slavnim vredništvom „Slovenec“, „Slov. Narod“ in „Laibacher Zeitung“ za pospešenje društvenega podjetja; posredovalo je časopise med odborom in občinstvom, budilo je interes za stvar, bilo je vselej pristopno vsaki želji odbora in širilo je po dovršenem delu naudušujočim načinom vest o društvenih vspehih.

Zahvala hodi izrečena tudi vsemu drugemu slovenskemu časopisju za laskave in društvo časteče članke, kojih vsak širi kar najvsepešneje ime „Glasbene Matice“ med narodom.

Ker čuti vse domače časopise tako toplo in soglasno za „Glasbeno Matico“, je pričakovati, da ne ugasne zanimanje naroda za njegov prvi glasbeni zavod; upajmo, da se vzdrži to harmonično soglasje vseh slovenskih listov trajno v korist društvu in narodu.

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. aprila.

(Milostljivi knezoškof celovski dr. Kahn) se je danes pripeljal iz Celovca v Ljubljano obiskat našega prevz. knezoškofa.

(Blagotvorniteljne predstave) v korist zavoda „Jozefinum“ se vrše ta in prihodnji mesec, in sicer je nemška predstava 29. aprila ter se ponavlja, ker so sedeži za prvo predstavo že razprodani, 30. apr., slovenska pa 9. maja. — Karte za blagotvorniteljne predstave 29. in 30. t. m. prodaja Karl Till na Kongresnem trgu.

(Dopolnilne volitve v mestni zastop Ljubljanski.) Pri današnji dopolnilni volitvi za drugi razred so bili izvoljeni nastopni kandidati „Narodove“ stranke: dr. Iv. Tavčar s 146, Hrasky Iv. Vladimir s 145 in dr. L. Požar s 131 glasovi.

(Moški zbor „Glasbene Matice“) ima drevi ob 8. uri skušnjo in po skušnji važen razgovor.

(Časten večer), katerega priredi pevsko društvo „Slavec“ svojemu bivšemu za društvo mnogozaslužnemu pevovodju gospodu S. Stegnarju, vršil se bode v nedeljo, dne 26. aprila t. l. v salonu restavracije pri „Lloyd“. Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor vabi na ta večer vse p. n. člane in prijatelje petje.

(Potres.) Iz St. Jurija pri Smarji: Danes 21. t. m., ob 11. uri 7 minut dopoldne čutili smo par sekund trajajoči potres. Potres je spremljevalo votlo podzemeljsko bučanje. Smer potresa je bila od zahoda proti vzhodu.

(Iz Vel. Lašič.) Naša veličastna cerkev je dobila pred kratkim mogočen zvon, ki tehta blizu 49 stotov ter velja s pripravami v zvoniku vred gotovo nad 4800 gld. Res trud in stroški niso bili majhni — toda vstrajnost g. župnika L. Gerjola in darežljivost ljudstva, ki je radovoljno prispevalo prostovoljne doneske, — odlikoval se je zlasti blag. gosp. D. Sudaj, tukajšnji c. kr. sodnije svetnik, ki je daroval v ta namen 150 gld., — sta premagali vse težave

— in dne 14. aprila je zvon prvič močno zadonel po dolini v veselje faranom. — Toda že isti dan popoldne je napolnil glas istega zvona ljudi s strahom, ker je naznanjal ogenj, ki je nastal v Lušičah. Hvala Bogu, da je ugoden veter odganjal ogenj od sosednjih poslopij — sicer bi se bila zgodila lahko velika škoda. Zažgal je nek otrok. — Čuje se izza kulis, da se ustanavlja pri nas nova posojilnica — po katerem načinu, še ni gotovo. Sicer so glavni snovatelji več ali manj naši politični nasprotniki, toda če vstanove snovatelji posojilnice Raiffeisnove, kakor se govori, hvala jim, ker bodo s tem pokazali, da vedo ceniti zasluge naše stranke, ki je prva začela vstanavljati te vrste posojilnice na Slovenskem. Gotovo je že začela tudi nam nasprotna stranka spoznavati, da ni vse gujilo, kar vzraste na „katoliško narodni njivi“.

(Preloženi semenj.) Deželna vlada je dovolila, da se vrši v Črnomlju druga leta na 8. decembra določeni semenj letos 15. decembra.

(Raznoterosti s Koroškega.) Narodni naši nasprotniki so neprestano pri delu. Kiršnerjev „Bauernbund“ se pripravlja na volitve. Zboroval bode v Millstatu in Rudi (!). Občni zbor bode meseca vel. travna Podkloštrom. Slovenci pozor! — V Celovcu bodo napravili v kratkem veliko beračijo za „šulferajn“ in „šulmark“. V gledališču bode predstava. Celovski mogotci bi svoje belče mogli porabiti za boljše namene, osobito za sirote in mlade berače, kojih kar mrgoli po Celovcu, da se človek jedva more mirno prestopiti po mestnih ulicah. — „Schulverein“ hira! Kakor jadikujejo nemški židovski in nacionalni listi, bo štari „nebodigatreba“ imel letos okroglih 35.000 gld. primanjkljaja. Nemci sami se že spametujejo in ne marajo svojih krajcarjev darovati za nepotrebne „schulvereinske“ namene. Ali kaj porekó koroški učitelji, ko odpadejo „Judezevi groši“, s katerimi jih sedaj radodarno zalaga „schulverein“? Lani je sprejelo take groše kar 72 koroških „šomaštrov“. — V Beljaku so imeli občinske volitve. Volilni boj je bil prav hud. Meščanska nacionalna stranka, t. j. advokati itd., je delala z vsem pritiskom, da bi bili izvoljeni sami čistokrvni Nemci. Vkljubo temu je bil izvoljen — horrible dictu — jeden Čeh (c. kr. železnični uradnik Sedlak) in kot namestnik tudi socijalni demokrat E. ch. Celo v Beljaku že hira moč advokatov!

(Iz celovške škofije.) Dekanom velikovške dekanije je imenovan prečast. g. knezoškofijski duh. svetovalec in župnik v Velikoveu And. Wieser. — Za knezoškofijske duhovne svetovalce so bili imenovani prečast. gg.: Franc Petek, dekanjski administrator in župnik v Grebinju; Albin Jörgen, kanonik in mestni župnik v Strassburgu; Franc Zentrich, dekan in mestni župnik v Pliberku; Franc Urabl, župnik v Bergu in Janez Lampersberger, župnik v Starem Trgu. — Za ekspozita v Rajbl pride prečast. g. Matevž Germ, dosedaj provizor v Štebnu v Podjurski dolini. — Pri Sv. Trojici nad St. Vidom je umrl dné 11. t. m. vpok. duhovnik F. Nesté.

(Iz Celovca) dne 20. t. m.: Slovensko posojilno in hranilno društvo odslej ni več v benediktinskem trgu št. 4, nego v Pavličevih ulicah št. 7 (v prej Andrej Einspielerjevi hiši). — Tu se je osnovalo društvo, ki bode varovalo lov (Jagdschutzverein.) Prvi shod je bil dne 12. t. m. — Bolj potrebno bi bilo društvo za varstvo kmetov!

(Dar.) Uršulinskemu samostanu v Gradcu je presvetli cesar podaril 1000 gld. za zgradbo novega samostana.

(Iz Branice) na goriško-kranjski meji se nam poroča: Dne 19. t. m. je došla v Branico pregledovalna komisija, da določi, kje bi se dal na najbolj pripravnem kraju napraviti spomenik slavnemu rojaku-junaku baronu Andreju Čehovin-u o spominski petdesetletnici našega presvetlega cesarja. — Sporočam vam še, da je naš častiti gospod župnik Marko Vales obolel za pljučnim katarom in vnetjem leve noge. Priporočam blagega gospoda čitateljem v molitev in „memento“, da mu mili Bog kmalu utrdi oslabiljeno zdravje.

(Slovenske sanje.) Pod tem naslovom prinaša graška „Tagespost“ odstavček, v katerem prav nemški kritizuje članek zadnje „Südsteierische Post“, koder je govorjenje o „ilirskem trgovinskem in pravosodnem ministerstvu v Zagrebu“. Ta list piše namreč mej drugim nastopno: „Ko bi imeli n. pr. ilirsko trgovinsko ministerstvo v Zagrebu, bilo bi

samo po sebi umljivo, da bi bil vpeljan na slovensko-hrvatsko-dalmatinsko-bosniško-hercegovinskih železnicah hrvatski oziroma slovenski uradni jezik. Ravno tako bi se nam godilo, ko bi imeli lastno ilirsko pravosodno in upravno ministerstvo. Cesar sedaj v desetletnih bojih nismo mogli doseči, imeli bi v najkrajšem času“. To naziva glasilo štajerskih bismarkovcev „slovenske sanje“. Temu nasproti moramo povdariti, da so izražene v omenjenih stavkih le popolno upravičene želje in zahteve. Ako ima n. pr. Galicija svojega ministra, ki je mnogo manja, nego naše slovanske kronovine, tedaj se sme po vsi pravici zahtevati, da se tudi na nje ozira. Sicer pa v gorenjih stavkih ni izražena še nikaka zahteva, marveč se le opisuje, kako bi se najlažje ustreglo najnujnejim zahtevam zatiranih Slovanov. Ako so to „sanje“, kako se mora potem imenovati vročo željo posili — Nemcev po zjedinenju z rajhom?

(Avtomat s kockami prepovedan.) Po mnogih gostilnah je videti avtomat s kockami, tako imenovani „Monaco“, kjer se igra s kockami ter se dobi pijača ali jestvina za dobiček. Ta avtomat je z odlokom justičnega ministerstva prepovedan.

(Smrt v dimniku.) Iz Dunaja se nastopno poroča: Minoli petek popoldne je ometal dimnikarski mojster Čermak z dvema pomočnikoma dimnike v restavraciji Tivoli. Pomočnik Lamprecht, ki je šele pred dvema dnevi dospel iz Znojma na Dunaj, je splezal v prvi visoki dimnik, mej tem ko sta ostala dva ometala štedilnike in peti. Ko sta bila že davno gotova s svojim delom in Lambrechta le še ni bilo iz dimnika, gre drugi pomočnik gledat, kje je prvi obtičal. Toda kako se prestraši, ko ga najde tičati sredi dimnika v neki odprtini. — Nesrečnež je bil mrtev in popolno ožgan. Na neznan način so se vnele saje v dimniku in revež si ni mogel pomagati; postal je žrtev svojega poklica. V zadnjih letih se je na ta način ponesrečilo osem dimnikarjev na Dunaju.

(Ameriške novice.) Pogorela je dne 30. m. m. velika žičarna v Joliet, Ill. Ob kruh je 800 delavcev. Škoda znaša 100.000 dolarjev, družba, imejteljica tovarne pa je zavarovana za 175.000 dolarjev. — Škodo trpe le delavci. — V Ristonu blizu New-Jorka se je pripetila velika eksplozija v mlinu za smodnik. Ubitih je bilo pet delavcev in več ranjenih. Škoda je velika. — V Waterbury je stal minule dni pred sodiščem gostilničar Rusel zaradi prestopka nedeljske postave. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesečno ječo. Zatoženec je sodniku očital, da je krivično sodil, kar je poslednjega tako ujezilo, da je gostilničarja pošteno naklestil in pahnil skozi vrata. — V Providence je pogorel velik prostozidarski tempelj in več bližnjih poslopij. — Obče spetstovan in imovit farmovec Duckworth v Bentonville je umoril 30. m. m. s sekiro svojo ženo ter tudi 4 letnega sina smrtno ranil. Kmalu nato je legel v postel ter si prerezal vrat. Nesrečnež je najbrže zblaznil. — Prvi dan t. m. so dobili v Toweru precej debelo sneženo odejo.

Društva.

(Občnega zbora katol. društva za delavke) v nedeljo 19. t. m. vdeležile so se društvenice polnoštevilno. Dvorana bila je napolnjena. Zborovanje je pričel predsednik preč. gosp. kanonik Jan. Rozman, ki je v izbranih besedah razložil pomen zborovanja. Društvenice je opominjal k stanovitnosti, pokorščini do predstojništva, nasprotni ljubezni, da bo društvo tudi v bodočnosti tako krepko delovalo za dušno in gmotno korist delavskega stanu. Zahvalil se je tudi voditeljci Mariji Krivic, tajnici Jos. Srakar, blagajničarici Ani Srakar in vsem rediteljicam, ki so s svojo neumorno delavnostjo vse storile, da je v društvu bil vzoren red in vsestranski napredek. V smislu društvenih pravil je poročal podpredsednik č. g. Matija Mrak, podrobno o društvenem delovanju preteklega leta. — Društvo se je osnovalo na občno željo delavk dne 16. decembra 1894, katerih je takoj nad 400 k društvu pristopilo. Do 1. aprila t. l. vpisalo se je 678 rednih, 81 podpornih in 28 dobrotnih članov. Izmed rednih članov jih je tekom leta seveda dokaj izstopilo, ker niso vplačali rednih tedenskih doneskov. Vsi ti so po društvenih pravilih nehali biti redni člani, ter pravico do bolniške podpore izgubili. Ako žele zopet društvu pristopiti morajo vplačati vstopnino, do bolniške podpore pa imajo še le po preteku 6 mesecev pravico. — Odbor je imel 5 sej. Navadnih nedeljskih shodov je bilo do 1. aprila 33. Društvenice so jih redno obiskovale. Govore sta večinoma oskrbovala predsednik in podpredsednik. Govorili so pa tudi nastopni p. n. gg.: Mih. Bulovec, dr. Jos. Debevec, dr. And. Karlin, dr. Jan. Krek, Jan. Oblak, And. Plečnik in dr. Fr. Ušeničnik. Odbor jim izreka za trud in naklonjenost naj-

toplejšo zahvalo in jih prosi pomoči tudi za prihodnje leto. Večjih zabavnih večerov in veselje je priredilo društvo 7. Vse so bile izvanredno dobro obiskane. — Izmed povabljenih gostov so pri raznih prilikah društvo osebno počastili p. n. gg.: stolni prošt dr. Leon. Klofutar, stolni župnik in kanonik Jan. Flis, monsign. kanonik Luka Jeran, kanonik dr. Elbert, mestni župnik Mart. Malenšek, nekateri gg. dež. poslanci itd. Vsi ti gospodje so tudi z zdatnimi darovi gmotno pripomogli društveni blagajnici, zato se jim izreka iskrena zahvala. — Društveni pevski zbor šteje nad 40 dobro izvežbanih pevk. Pevovodja, bl. g. gosp. vodja Leop. Belar si je z neumorno pridnostjo za društveni zbor pridobil največjo zaslugo. Bog mu plačaj!

Razven v petju vadile so se društvenice tudi v prednašanju in v predstavah prav pridno. Naučile so se mnogo pesmij in troje gledaliških iger: 1. „Plesni venček in katoliško društvo za delavke“; 2. „Indijski siroti“; 3. „Matere in hčere ali hišni mir“. — Nekateri izmed igralk so se prav dobro privadile odru ter so pri svojih nastopih žele obilo pohvale. — Pouka o šivanju se je začetkom udeleževalo nad 50 društvenic. Pozneje se je število zmanjšalo, kajti nekaterim je manjkalo stanovitnosti. Pouk ste v občno zadovoljnost in z veliko vztrajnostjo vodili društvenice Marija Koman in Marija Zupan. Gospod predsednik je pri tej točki posebno priporočal, naj se društvenice z vso pridnostjo poprimejo šivanke, katera jih bode obravnavala nepotrebnih stroškov za obleko ter marsikaterih nevarnosti. — Denarstveno stanje društveno je bilo ugodno. Skupnih dohodkov je bilo do 1. aprila t. l. 2027 gld. 49 kr. Razdelili so se tako-le: Dar milostljivega knezoškofa 100 gld.; dobrotni in podporni člani so prispevali s 356 gld. 50 kr.; vpisnina in udnina rednih članov 1330 gld. 60 kr.; vstopnina in dobiček pri raznih igrah je znašala 341 gld. 39 kr. Izdalo se je: 58 bolnim članom 301 gld.; za inventar (pohištvo itd.) 364 gld. 30 kr.; za harmonij 114 gld. 90 kr.; za stanarino 211 gld.; za časnike in knjige 41 gld. 4 kr. itd. Društveno premoženje z dne 1. aprila t. l.: Hranilna knjižnica „vzajemno-podpornega društva“ 720 gld.; vrednost inventarja 492 gld. 18 kr.; vrednost knjižnice 40 gld.; gotovina v blagajnici 20 gld. 57 kr.; skupno torej 1273 gld. 75 kr. — Pri volitvi v odbor so bile izbrane: kot voditeljica Marija Krivic; kot rediteljice, izmed katerih se volijo tajnica, denarničarica in knjižničarica: Ludovika Jarc, Franica Zor, Katarina Bahar, Franica Petrič, Franica Pirkovič, Marija Zupan, Mihaela Alijančič, Alojzija Ziller, Ana Srakar, Josipina Srakar, Antonija Vidmajer; kot rediteljice-namestnice: Marija Trtnik, Ivana Kosec, Marija Bertolo, Franica Marn, Gabriela Rus, Ivana Gašperin, Helena Lovše, Marija Pirkovič, Marija Fortuna. — Naj Bog tudi v prihodnje društvo spremlja s svojim nebeskim blagoslovom, mu obuja vedno novih dobrotnikov, vzlasti naj mu še dolgo vrsto let na čelu ohrani preč. gospoda kanonika Jan. Rozman-a!

(Družba vednega češčenja sv. R. Telesa v lavantinski škofiji) Iz doposlanega poročila povzamemo nastopne podatke: V preteklem letu je k družbi pristopilo 1030 udov; v matici je sedaj upisanih od leta 1881 do 1. 1895 skupno 12.338 družbenikov. Med temi je že mnogo pokojnih, ki niso izbrisani iz družbe, ker upamo, da kakor so tukaj Jezusa molili v podobi kruha v najsvetejšem zakramentu, ga tamkaj molijo in gledajo od obličja do obličja v njegovem veličastvu. Dohodkov je imela družba 2381 gld. 20 kr., za katere je bila prirejena naslednja cerkvena oprava: 2 pluvijala, 26 kazul, 4 vela, 4 štole za praznike, 7 štol za spoved, 6 belo-vijoličnih štol za krst, 5 plaščekov za ciborij, 6 plaščekov za spoved, 3 mašne bukve, 1 kelih, 1 krona za blaženo devico Marijo, 8 altarnih svečnikov, 8 pultov, 22 korokov, 15 alb, 34 humeralij, 115 purifikatorij, 72 lavabo prtičev, 25 večjih in 25 malih korporalij, 8 altarnih blazink, 12 rudečih, 12 črnih suknjic in 12 vijoličastih golirjev za ministrante, 16 korokov za strežnike, 12 pasnikov, 2 rudeča plašča za strežnike, 6 pogrinalj za pulte, 2 banderi, 1 črna štola in 1 mrtvaško pogrinaljo. Iz vseh župnij naše lepe Lavantinske škofije so prihajali obilni darovi. Med temi je podarila neimenovana dobrotnica za župno cerkev v Dobovi 100 gld., druga za Središko kapelo 135 gld. in nek dobrotnik 151 gld. 96 kr.; nadžupnija Konjice za belo kazulo 155 gld.; župnija sv. Jurija pod Taborom za dve banderi 90 gld.; visokorodna grofinja Nugent je darovala belo kazulo z vso pripravo, štolo za praznike in albo; visokorodni komtesa Nostiz-Rieneck ste darovali belo kazulo s pripravo za stolno cerkev v Mariboru; pokojni vlč. g. dr. Jožef Muršec je dajal vsako leto po 5 gld. v družbine namene. Družbin odbor izreka najsrčnejšo zahvalo Njih prevzvišenosti premilostljivemu knezoškofu Mihaelu za preblago naklonjenost, odboru gospá in šolskim sestram za sodelovanje in vsem blagim dobrotnikom za njihovo podporo. Gospod naj povrne tisočkrat vse dobrote in milodare tukaj na zemlji in nekdanj v nebesih!

Telegrami.

Dunaj, 22. aprila. Mladočeški klub v državnem zboru je izvolil poslanca Kaizla za družega podpredsednika.

Dunaj, 22. aprila. Ogerski finančni minister Lukacs in poljedelski minister Daranyi sta dospela včeraj iz Budimpešte. Popoludne se je vršilo triurno ministersko posvetovanje, kateremu so prisostvovali tudi bančni zastopniki.

Trst, 22. aprila. Srbski kralj Aleksander je odpotoval včeraj zvečer v Budimpešto.

Celovec, 22. aprila. Deželni šolski nadzornik Gobanc je zaradi bolehnosti vložil prošnjo za vpokojenje.

Krakovo, 22. aprila. Nadziralni svet tukajšnje hranilnice je dovolil 400.000 gl. za ustanovitev nove vojašnice v spomin petdesetletnice cesarjevega vladanja.

Belgrad, 22. aprila. Vest, da odstopi Novaković takoj po vrnitvi kralja s potovanja, se potrjuje in tudi v vladnih krogih se še ni čulo nasprotno mnenje.

Petrograd, 22. aprila. Knez Ferdinand je vsprejel danes deputacijo mestnega zastopa.

Pariz, 22. aprila. Ministerski svet je sklenil, vsprejeti kneza Ferdinanda uradno kot samostojnega vladarja in mu na državne stroške preskrbeti stanovanje in vojaško častno stražo.

Pariz, 22. aprila. „Agence Havas“ se poroča iz Kairo: Ministerstvo je vkljub ugovoru vzelo iz blagajne 150.000 funtov šterlingov. Delegati manjšine se skoro gotovo pridružijo izjavi francoskega sindikata.

Pariz, 21. aprila. V notranjem ministerstvu se vrši danes ministerski svet. V senatskih krogih krožijo vsakovrstne vesti. Splošno se pričakuje, da odstopi ministerstvo.

Pariz, 22. aprila. V včerajšnji večerni seji je sklenilo ministerstvo vložiti skupno ostavko. Bourgeois je pozval obe zbornici na jutrišni dan k izredni seji, v kateri bode naznanil vzroke ministerskega sklepa.

Rim, 22. aprila. „Agencia Stefani“ se poroča iz Masave: General Baldissera je prejel pismo od Menelika, v katerem zahteva, da se mu vrnejo vsa pisma tičoča se mirovnega pogajanja, ker se niso sprejele njegove ponudbe. Menelik izjavlja, da si obdrži majorja Salso tako dolgo za poroka, dokler se mu ne vrnejo zahtevana pisma. General Baldissera je pisma takoj odposlal in izjavlja, da so s tem ničevna vsa pogajanja.

London, 22. aprila. „Reuters Office“ se poroča iz Kairo, da je padlo v zadnjih dneh blizu 500 mož Omduhrrmanove armade.

Ponarejena črna svila.

Sežgi vzorec svile, katero nameravaš kupiti, in spozna bodeš takoj ali je svila pristna ali ponarejena: Pristna, čista barvena svila kmalu ugasne, se škodriči ter ostane le malo svetlorjavega pepela. — Ponarejena svila (katera se rada lomi in dobi mastne lise) gori počasi dalje (osobito tli takozvana „strelna nit“, ako je v njej prav mnogo barvene snovi, ter ostane pepel temnorjave barve. Pepel se ne škodriči kot pri pristni svili, marveč upogne. Pepel pristne svile se spremeni v prah, ako se stisne, isti ponarejene svile pa ne.

— **Tovarne za svilo G. HENNEBERG-A** (e. in kr. dvornega založnika) v **Carihu** razpošiljajo rade vzorce svoje pristno svilnatga blaga vsakomur ter pošiljajo kolikor treba za posamne obleke ali cele kose poštne in carine prosto na dom. 29 6-2 5

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi in na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preizkušenega učinka je **železnato vino** lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gld., pet pol literskih steklenic gld. 4-50. (122 50—10) 2

Umrli so:

19. aprila. Jožef Povšner, čevljarja sin, 2 meseca, Opekarska cesta 8, božjast.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22 aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	7 90	Špeh povojen, kgr. . .	66
Rež, „	7 40	Surovo maslo, „ . . .	75
Ječmen, „	6 40	Jajce, jedno	2
Oves, „	7 —	Mleko, liter	10
Ajda, „	7 50	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „	6 60	Telečje „	64
Koruza, „	5 40	Svinjsko „	60
Krompir, „	2 50	Kostrunovo „	42
Leča, hktl.	11 —	Piščanec	65
Grah, „	8 —	Golob „	17
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr.	32
Maslo, kgr.	94	Slama, 100 „	40
Mast, „	70	Drva trda, 4 kub.m. .	20
Špeh svež, „	64	„ mehka, 4 „	80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
21	9. zvečer	741.7	6.8	sr. svzh.	del. oblac.	
22	7. zjutraj	741.8	2.5	brezv.	megla	5.2
	2. popol.	739.3	14.9	sr. vzvz.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 7.6° in za 3.1° pod normalom.

Zahvala.

311 1-1

Našo najsernejšo zahvalo vsem, ki so ob priliki smrti naše nepozabne matere, gospe

Marije Leskovic

svoje sočutje izrazili s tem, da so se v tako obilnem številu udeležili pogreba, kakor tudi, da so s tolažilnimi besedami našo žalost olajšali.

Posebno zahvalo pa prečastiti duhovščini idrijski in spodnje-idrijski, kakor tudi gospodom meščanom in uradnikom.

Idrija, dné 19. aprila 1896.

Žalujoči ostali.

Na prodaj ima

pravi ribniški fižol za seme

195 20—12

Jakob Lavrenčič

v *Sodražici*.

Cena 100 klg. je 12 gld.

Primerna

Najboljše ure po najnižjih cenah.

266 6

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Velika zaloga

Styria-koles

in raznovrstnih drugih zistemov.

Mehanična delavnica za svako popravilo, vse po najnižjih cenah.

V obilni nakup se uljudno priporoča in prijazno vabi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

birmanska darila.

Fran Zorec

mokar v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 23

priporoča v obilo odjemanje

svojo veliko zalogo izvrstne

pšenične, ržene in ajdove moke, otrobov itd.

na drobno in v množinah po najnižji ceni, zagotavlja joč pošteno mero. 313 3—1

Ne trajte tuje bobove kave, ki nima nič redilnega!

Kdor pa vzame 2/3 prave

Kneippove sladne kave,

a v rudečih zavitkih

s tu pristavljeno varstveno znamko, in 1/3 prave 145 24—6

Oelz-ove kave,

dobí odlično, redilno in dober kup kavino pijačo.

Na prodaj je povsod. 23 12—2

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolentovo črnilo za čevlje

c. kr. priv. ustanov. leta 1832 tovarne, ljene na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolent**.

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svila naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisni pečatni vosek. 33 62—15

Št. 40 pr.

Razpis.

306 1—1

Pri deželnem odboru kranjskem oddati je služba kancelijskega adjunkta z užitki IV. za deželne uradnike veljavnega plačilnega razreda. Eventualno se oddati tudi službi kancelijskega oficijala I. in II. razreda z užitki V., oziroma VI. plačilnega razreda.

Prošnje za jedno teh služb naj se pošljejo z dokazi o starosti, študijah, vsposobljenosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in dosedanjem službovanji prošilcevem

do dné 20. maja 1896. leta

podpisanemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 15. aprila 1896.

Št. 12.958.

Razglas.

310 3—1

Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letoš 300 gld. v ta namen, da mestni magistrat pošle primerno število ubožnih skrofuloznih otrok v morske kopeli v Gradežu.

Magistrat oznanja to s pristavkom, da je prošnje za občinske podpore v omenjeno svrhu izročiti mu do dné 10. maja letos in v njih posebno omeniti, ali bode bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Gorice, ali ga bo treba tje poslati z najetim spremstvom.

Pri podelitvi teh podpor ozirati se bo magistratu v prvi vrsti na otroke, kateri imajo v Ljubljani domovinsko pravico.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

18. dan aprila 1896.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurzem listu raznamovanih menic in vrednostij

V zalogi Katoliške Tiskarne v Ljubljani izšlo je
ravnokar:

12 Marijinih pesmij

za mešan zbor zložil

Janez Pogačnik

op. 8.

Cena partituri 50 kr. Vsak glas velja 10 kr. Po
pošti 5 kr. več.

Zdrav, krepak vajenec

z zadostno šolsko izobražbo **vsprejme se** v tu-
kajšnjo **špecerijasko trgovino.** 312 2-1
Natančnejše pové administracija tega lista.

Koverta s firmo
in
vizitnice
priporoča
„Katol. Tiskarna“
v Ljubljani.

Prostovoljna dražba.

Dne 24. t. m., to je na sv. Jurja dan, ob 10. uri dopoldne
prodajam na prostovoljno dražbo na lici mesta po zimi posekan

stavbinski les

v svojih gozdih v **Št. Jurji pri Kranji** tik okrajne ceste Kranj-Kamnik.
Prodajalo se bode v dveh razdelkih in sicer:

- I. 134 celih smrekovih debel z oklicno ceno 400 gld.
- II. 260 celih smrekovih debel z oklicno ceno 550 gld. in
145 celih hrastovih debel z oklicno ceno 1100 gld.

Št. Jur pri Kranju, dne 20. aprila 1896.

367 3-2

Aleksij Bergant, posestnik.

Št. 11.530.

300 3-2

Razglas.

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana se
daje na znanje, da bodo računi o prejemkih in troških

- 1) mestne klavnice,
- 2) mestnega loterijskega posojila in
- 3) mestnega vodovoda

za 1895. leto od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem
ekspeditu občanom na vpogled.

Pri pretresovanju in končni rešitvi teh računov vzeli bode občinski svet
slučajne opazke o njih v prevdarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 14. aprila 1896.

Velika zaloga stavbinskega materijala.

F.P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah

Zarezane strešnike (Strangfalzriegel), najboljše in najceneje kritje streh.
Lončene peči in štedilna ognjišča iz lastne tovarne, kakor tudi
Česke peči.

Nastavke za dimnike in

(Steinzeug) za vodovode, stranišča itd.

cevi iz kamenine.

Šamotne ali mozaik plošče in plošče iz Portland-cementa za tlakanje
cerkv, hodnikov, trotoarjev itd.

Roman-Cement.

Portland-Cement iz tovarne na Dovjem.

Ognju protivno opeko in plošče.

Strešno lepnico (Dachpappe) ter vse v stavbinsko stroko
spadajoče predmete.

Trstne štorje in karbolinej.

Najnižje cene.

(265) (30-6)

Kranjska stavbinska družba.

Podpisani upravni svet dá uljudno na vednost, da je po
temeljiti reorganizaciji in zdajnem pomnoženju tehničnega in
administrativnega vodstva pri stavbiniki družbi službo umrlega
ravnatelja g. Maksa Krennerja podelil svojemu s temeljitim
strokovnim znanjem se odlikujočemu, osobito vsled osebnega
vodstva gradnje impozantne finančne in poštne palače v Trstu
tudi tukaj poznatemu **arhitektu** gosp. **Rudolfu Göbel-u**;
upravni svet si je pa tudi pridobil stavbinskega mojstra in vo-
ditelja gosp. **Fr. Kaudelo**, kateri je mnogo let v enaki last-
nosti služboval z najboljšim uspehom pri slovitih stavbinski družbi
Union na Dunaju.

Ker pa tudi arhitekt in stavbinski mojster gosp. **Anton
Wolf** še nadalje ostane kot izvrstna moč v našem tehničnem
zavodu, domneva si podpisani upravni svet, da je storil z zjedinje-
njem teh izvrstnih mejebojno dopolnjujočih se voditeljskih močij
vse, da more zadostiti najsmelejšim zahtevam in željam glede
prevzetja in izvršitve vsakovrstnih stavb bodisi v Ljubljani
ali drugodi ter postreči najboljše, najcenejše in najvestnejše v
vsakem oziru.

V Ljubljani, dne 10. aprila 1896.

Upravni svet

kranjske stavbinske družbe.

292 4-3

Cement, železniške šine, traverze,

**vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti
in pocinkano ploščevino, štorje za obijanje stro-
pov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna
in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,**

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, trgovec z železnino

Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10.

Dunajska borza.

Dne 22. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 20 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 45 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 20 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 10 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	974 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	392 " 50 "
London vista	120 " 20 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 55 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 20 "
C. kr. cekini	5 " 66 "

Dne 21. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 " — "
Dunavske vravnane srečke 5%	127 " — "
Dunavsko vravnano posojilo l. 1878	107 " 50 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 35 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 20 "
Priporitne obveznice državne železnice	222 " 25 "
" južne železnice 3%	166 " 65 "
" južne železnice 5%	129 " 50 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 56 "

Kreditne srečke, 100 gld.	204 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	139 " — "
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	18 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 25 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3425 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	444 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	65 " — "
Montanska družba avstr. plan.	82 " 90 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " — "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.